

การพัฒนารูปแบบบริการสุขภาพเพื่อชะลอการเสื่อมของ ในผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

ปณณณิน เชื้อนเพ็ชร¹ พยม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

รุ่งลาวัลย์ กาวิละ พย.บ.² อรุณี ไชยเมือง พย.บ.³

บทคัดย่อ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคไตเรื้อรังเพิ่มมากขึ้น การมีรูปแบบบริการสุขภาพที่เหมาะสมจะช่วยลดภาวะแทรกซ้อนจากโรคไตเรื้อรังได้ การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ พัฒนารูปแบบบริการสุขภาพเพื่อชะลอการเสื่อมของไต และศึกษาผลลัพธ์ของรูปแบบบริการสุขภาพเพื่อชะลอการเสื่อมของไต ในผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2562 ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2563 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยโรคเรื้อรังจากโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่มีภาวะไตเรื้อรัง ระยะที่ 1-3a จำนวน 198 คน และระยะที่ 2-3 a จำนวน 394 คน ขั้นตอนการวิจัย คือ (1) ระยะเวลาเตรียมการ วิเคราะห์สถานการณ์บริการสุขภาพ (2) ระยะเวลาดำเนินการพัฒนารูปแบบบริการสุขภาพเพื่อชะลอการเสื่อมของไต และ (3) ระยะเวลาศึกษาผลลัพธ์ของการพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติการทดสอบ ผลการศึกษา (1) การวิเคราะห์สถานการณ์ พบรูปแบบบริการสุขภาพที่เป็นอยู่เป็นแบบตั้งรับ กลุ่มตัวอย่าง ยังมีผลลัพธ์ด้านพฤติกรรมสุขภาพไม่เหมาะสมและด้านคลินิกมีภาวะไตเรื้อรังเพิ่มขึ้น (2) การพัฒนารูปแบบบริการสุขภาพเพื่อชะลอการเสื่อมของไต ใช้แนวคิดรูปแบบการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง และ(3) การประเมินผลลัพธ์ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ในเดือนที่ 3 และเดือนที่ 6 พบว่า ด้านพฤติกรรมกรบริโภคโซเดียมในชีวิตประจำวันลดลง ด้านข้อมูลทางคลินิก พบมีระดับซีรั่มครีเอตินินลดลง และอัตราการกรองของไตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) รูปแบบบริการสุขภาพฯ ที่พัฒนาขึ้น ช่วยให้ผู้ป่วยโรคเรื้อรังเข้าถึงบริการสุขภาพเพื่อชะลอการเสื่อมของไต และเกิดผลลัพธ์ที่ดี ซึ่งควรศึกษาติดตามในระยะยาวต่อไป